

Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici

Namens het bestuur nodig ik hierbij alle leden van de KVOK uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici op 18 juni 2011 in de Lutherse Kerk, Hamburgerstraat 9 te Utrecht.

De Lutherse Kerk is op tien minuten loopafstand vanaf NS-station Utrecht Centraal. Naast de Algemene Vergadering zal die dag een aantrekkelijk programma worden gepresenteerd op een aantal interessante orgels in Utrechtse kerken. Het thema van de dag luidt *Van frisse wind en ademtocht*. In het kader van toekomstige samenwerking wordt de dag samen

met de VGK georganiseerd. Zij houden hun eigen jaarvergadering maar het middagprogramma vindt gezamenlijk plaats en het is nadrukkelijk de bedoeling met elkaar kennis te maken. Na afloop van het huishoudelijke gedeelte van de vergadering wandelen we naar de andere kerken. Volgende maand leest u in *NotaBene* meer over het middagprogramma.

Programma

10.00-10.30 uur: Ontvangst in de Lutherse Kerk
10.30-10.50 uur: Bepeling van het orgel door Sebastiaan 't Hart
10.50-12.30 uur: Algemene Ledenvergadering

Agenda Algemene Ledenvergadering van de KVOK 2011

1 Opening en welkom

2 Jaarrede voorzitter

3 Vaststelling agenda

Mededelingen
Ingekomen stukken

4 Vaststelling verslag ALV 2010

Het verslag is gepubliceerd in *NotaBene* nr. 7 van 2010, pagina 12 en verder.

5 Herdenking overleden collega's

De namen vindt u in het jaarverslag dat in dit nummer van *NotaBene* staat gepubliceerd.

6 Jaarverslag 2010 (ter vaststelling)

7 Financiën

Jaarrekening 2010, Begroting 2012 en Contributievoorstel 2012
Alle financiële gegevens vindt u in elders in dit blad.

8 Organisatie en activiteiten van de afdelingen

Alle afdelingen zijn gevormd. Hoe verliep het verslagjaar in de afdelingen? Uitwisseling van ervaringen en inspiratie. Hoe is de betrokkenheid van de leden, wat zijn de wensen en ideeën?

9 Najaarsbijeenkomsten

In het verleden zijn onder de vlag van het coördinatieteam activiteiten en studiedagen georganiseerd. Het coördinatieteam bestaat niet meer en het bestuur wil graag met de leden van gedachten wisselen hoe de najaarsbijeenkomsten het beste kunnen worden vormgegeven. Er is een aantal mogelijkheden. De najaarsbijeenkomsten kunnen mogelijk samen met de VGK georganiseerd worden – de VGK organiseert in februari/maart een wintercursus. Deelname voor deze dagen is dan op inschrijving en deze bepaalt ook het doorgaan van de dag. Een ander idee is om een aantal deskundigen in te zetten die door een of meer afdelingen kunnen worden ingehuurd. De onderwerpen die de deskundigen kunnen presenteren zijn bijvoorbeeld: improvisatie, begeleiding, stemmen, onderhoud, beleidsplan, hoe integreer je kerkmuziek binnen de gemeente, vernieuwing. Wellicht zijn er andere ideeën voor de organisatie en vormgeving van de najaarsbijeenkomsten.

10 Voortgang samenwerking, c.q. samengaan met verwante verenigingen en organisaties

11 Bestuursverkiezing

Volgens het rooster van aftreden zijn de heer H. Beek (secretaris) en mevr. W. den Hertog-Smits aftredend. Beiden zijn herkiesbaar. Namen van tegenkandidaten kunnen tot vijf dagen vóór de ALV, door tenminste vijf leden en met schriftelijke instemming van de voorgedragene, schriftelijk bij de secretaris worden ingediend. Het bestuur stelt voor de beide af te treden bestuursleden te herbenoemen, van wie de heer Beek in de functie van secretaris.

12 Rondvraag

13 Sluiting

Middagprogramma

12.30-13.00 uur: Lunch in de Lutherse Kerk

13.00-13.45 uur: Wandeling met onderweg een bespeling op de beiaard van de Domtoren door Janno den Engelsman

13.45-14.30 uur: Bespeling grote orgel en kabinetorgel van de Pieterskerk door Gerben Budding

15.00-16.00 uur: Concert *Happy America* door Monique van der Hoeven (zang) en Willeke Smits (orgel) –

Onverwachte muziek op een onverwachte plek

16.00-16.30 uur: Nazit in de St.-Willibrorduskerk

HANS BEEK, secretaris KVOK

Jaarverslag 2010 van het Bestuur van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici

Algemeen

Voor u ligt het jaarverslag van de KVOK van 2010, het tweede jaar van het bestaan van de vereniging. Het was een jaar waarin nog een aantal formele zaken met betrekking tot het samengaan van de GOV en de KNOV werd afgehandeld en waarbij nadrukkelijk ook werd vooruitgekeken. De beide oude verenigingen zijn formeel opgeheven, de financiële zaken zijn afgehandeld en de archieven zijn afgesloten. Met de behandeling van het nieuwe beleidsplan voor de komende jaren tijdens de ALV zien we verwachtingsvol uit naar de toekomst. Allerlei activiteiten van de vereniging werden nog eens tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast. Er werd een begin gemaakt met het op elkaar afstemmen van de onder de verenigingsvlag ressorterende websites, de invulling van de muziekbijlagen werd vernieuwd en de opzet van de verenigingsactiviteiten georganiseerd. Ten slotte constateerde het bestuur met voldoening dat de afdelingen in 2010 definitief hun beslag kregen. Ook in 2010 is hard gewerkt aan de ambitie om een brede en overkoepelende vereniging voor alle organisten en kerkmusici van Nederland te zijn. Dat zal ook het doel zijn voor de komende jaren.

Bestuur

Bij de aanvang van het verenigingsjaar 2010 bestond het bestuur uit Rein van der Kluit (voorzitter), Hans Beek (secretaris), Cor Rooijackers (penningmeester), Ad Krijger (tweede secretaris), Frits Zwart (tweede voorzitter), Sebastiaan 't Hart, Willeke Hertog-Smits, Maarten Diepenbroek en Henny Heikens (leden). Op de Algemene Ledenvergadering 2010 namen we afscheid van Rein van der Kluit en Henny Heikens. Jack Gardeniers en Olga de Kort-Koulikova traden aan en Frits Zwart werd voorzitter.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zes maal, eenmaal met de redactie en een aantal keren tezamen met de besturen van de *Stichting Centrum voor de Kerkzang*, de zustervereniging VGK en het sectorinstituut voor de amateurkunst *Kunstfactor*. Naast de officiële vergaderingen kwam het DB wanneer nodig bijeen of had telefonisch overleg. Ook werd frequent via de e-mail contact onderhouden. In *NotaBene* werd het contact tussen het bestuur en de leden onderhouden en de secretaris bouwde de contacten verder uit met de (nieuwe) afdelingssecretarissen. Het bestuur constateerde dat de bedrijfsprocessen die in 2009 in elkaar moesten worden geschoven of opnieuw georganiseerd, goed werkten. De financiële processen liepen volgens verwachting evenals de ledenadmini-

stratie en de nazending van de bladen. De redacties zorgden voor prima verzorgde bladen met een grote diversiteit aan onderwerpen. Ook de themanummers vielen op. Opvallend was dat er veel losse nummers van de bladen zijn opgevraagd, een teken dat de bladen een grote aantrekkingskracht uitoefenen. Drukkerij Verloop verzorgde voor de vereniging het drukwerk en de firma Retra uit Zandvoort de advertentieacquisitie. Met medewerkers van de KVOK werden afspraken gemaakt over de werkrelatie, de voortgang en toekomstige ontwikkelingen.

Verenigingsactiviteiten

Muziek en Liturgie / Het Orgel / NotaBene / Internetpagina

Jan Smelik en Peter Ouwerkerk waren als hoofdredacteur eindverantwoordelijk voor de inhoud en vormgeving van de bladen. *Muziek en Liturgie* en *Het Orgel* behielden hun eigen *couleur* en het inhoudelijke peil van de bladen was hoog. Het actuele nieuws, alsmede de verenigingsberichten, verschenen in *NotaBene*. De redactieteams, die in de loop van 2010 geen wijziging in de samenstelling ondergingen, ondersteunden de hoofdredacteurs in hun redactiewerk. Eind 2010 is een begin gemaakt met het op elkaar afstemmen van de drie websites die de vereniging voert. De lay-out van de websites www.kvok.nl, www.hetorgel.nl en www.muziek-enliturgie.nl zal geheel op elkaar worden afgestemd. De redacteurs van de websites waren Willem Jan Cevaal en Geert Jan Pottjewijd. De index op de bladen voldeed in een grote en groeiende behoefte en werd vaak geraadpleegd. Met de muziekcommissie is overlegd over de vraag of de muziekbijlage ook digitaal zou moeten en kunnen worden gepresenteerd. De verantwoording van de werkzaamheden van de redacties vindt u in hun jaarverslagen.

Afdelingswerk

In 2010 is een groot aantal afdelingen gevormd en men kan terugzien op een succesvol verenigingsjaar. De belangstelling voor de activiteiten was in diverse afdelingen opvallend groot; dit was duidelijk het resultaat van de samenvoeging van de oude verenigingen. Er was nieuw elan en inspiratie. Enkele afdelingen zochten nog naar een nieuwe organisatiestructuur, maar eind 2010 waren alle afdelingen gevormd. Alle afdelingen, met uitzondering van Zuid-Holland, kozen de provinciegrenzen als begrenzing van hun gebied. De IJsselmeerpolders werden verdeeld over Overijssel en Utrecht. Inzake de activiteiten van de afdelingen wordt verwezen naar de

betreffende jaarverslagen die integraal op de website staan en waarvan verkorte versies in dit nummer van NotaBene staan. In het najaar was er een aantrekkelijke studiedag gepland met als thema de muziekbijlage. Helaas ging deze studiedag niet door wegens gebrek aan belangstelling.

Het beleidsplan

Op de ALV van 2010 werd het nieuwe beleidsplan gepresenteerd en goed ontvangen. Uit de kernwoorden samenbinden, belangenbehartiging, ambacht en vaardigheid, imagoverbetering, verjonging en vernieuwing en educatie is als visie ontwikkeld:

de KVOK is voor het Nederlandse taalgebied de toonaangevende organisatie die mensen en kennis mobiliseert, bundelt en uitdraagt op het gebied van de kerkmuziek, de orgels en de organisten. De organisatie tracht dit doel te bereiken door middel van informatie-overdracht/kenniscentrum, educatie, het leggen van contacten met derden en werving.

Het beleidsplan zal voor de komende jaren het richtsnoer zijn voor beleidskeuzes en de activiteiten.

Contacten met derden

Naast de informele contacten met de zusterverenigingen heeft het (dagelijks) bestuur in het verslagjaar een aantal keren vergaderd met de Stichting Centrum voor de Kerkzang. De bedoeling is te bezien of beide organisaties, die qua doelstelling nauw aan elkaar verwant zijn, nader met elkaar kunnen samenwerken en ook organisatorisch meer naar elkaar toe kunnen groeien. Ook met andere aanpalende organisaties zijn er enige informele contacten geweest. De KVOK is zijdelings betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe liedboek voor de PKN. De introductie van dit liedboek in 2012 zal van grote betekenis zijn; de KVOK-leden zullen daar intensief mee te maken krijgen en bij de introductie een belangrijke rol gaan spelen. De KVOK wil daarom haar najaarsstudiedag van 2011 aan dit onderwerp wijden.

Het bestuur is vertegenwoordigd geweest of heeft anderszins betrokkenheid betoond bij belangrijke gebeurtenissen in de orgelwereld, zoals manifestaties, inspelingen, jubilea, et cetera. Verder heeft de KVOK diverse contacten gelegd en onderhouden met kerken, andere instanties en diverse personen.

Algemene Ledenvergadering 2010

De tweede Algemene ledenvergadering vond plaats op 12 juni 2010 in Leeuwarden. De voorzitter Rein van der Kluit hield als voorzitter zijn laatste jaarrede. Hij wilde niet omkijken maar juist vooruit zien en een aantal wensbeelden neerzetten die hij graag gerealiseerd zou willen zien op zijn honderdste verjaardag in 2049. De jaarrede van Van der Kluit is na te lezen vanaf pagina 7 in het juli/augustusnummer van NotaBene (jaargang 2010). Het jaarverslag van de vereniging werd goedgekeurd, evenals de jaarrekening en de begroting. Gezien de financiële situatie van de vereniging bleef de hoogte van de contributie gelijk aan het bedrag in het voorgaande verenigingsjaar. Verder kwam het punt van de organisatie en de activiteiten van de nieuwe opgerichte afdelingen ter tafel. De vertegenwoordigers lieten zich enthousiast uit over de situatie in hun afdelingen en konden elkaar daardoor erg inspireren. Ook het beleidsplan kreeg de instemming van de vergadering en zal de leidraad zijn voor de toekomstige werkwijze van de vereniging. Verder werd er verslag gedaan van de

voortgang van het zoeken naar samenwerking dan wel samengaan met verwante organisaties en verenigingen. De nieuwe voorzitter van het Centrum voor de Kerkzang, de heer Vissinga, stelde zich voor en zei van harte te kunnen instemmen met de voorgenomen samenwerking tussen het Centrum en de KVOK. Bij het punt 'bestuursverkiezing' las de secretaris een brief voor waarin de heer Van der Kluit door het hoofdbestuur wordt voorgedragen als erevoorzitter 'vanwege zijn grote verdienste voor de vereniging met name in het afgelopen fusietraject en het feit dat hij zich bijzonder heeft ingezet voor de belangenbehartiging en professionalisering van de beroepsgroep van organist'. De vergadering stemde unaniem in met dit voorstel. De heer Van der Kluit was zeer aangenaam verrast door deze benoeming en zei in zijn dankwoord dat 'het allemaal niet had hoeven'. Hij heeft het als een plicht en vanzelfsprekendheid beschouwd om zich in te zetten voor de vereniging, maar niettemin was hij erg blij met zijn benoeming, want 'zo ijdel is hij ook wel'. Henny Heikens, die ook aftrad, wordt eveneens dank gezegd voor zijn jarenlange bestuurlijke bijdragen. De door het bestuur voorgedragen kandidaten, te weten de heer Gardeniers en mevrouw de Kort-Koulikova, worden unaniem door de vergadering tot de nieuwe bestuursleden gekozen en Frits Zwart neemt de voorzittershamer over.

Na de lunch werd het programma vervolgd met het muzikale middagge-deelte. Theo Jellema bespeelde in de Grote Kerk het Metzler-kistorgel en het Müller-hoofdorgel in een aantrekkelijk en aansprekend programma waarin heel oude orgelmuziek uit de Middeleeuwen tegenover moderne muziek uit Frankrijk werd geplaatst. Drie studenten van het conservatorium uit Groningen presenteerden zich en sloten daarmee goed aan bij het thema van de ALV, namelijk de jonge organist en de toekomst van de vereniging. Yukiko Yamada (die in Japan al een orgelopleiding voltooide) speelde voorafgaand aan de ALV op het orgel in de Waalse Kerk en Lucas Jan Schoonbeek en Jochem Schuurman demonstreerden en bespeelden het orgel in de Koepelkerk. De dag werd besloten met een genoeglijk samenzijn in de Koepelkerk.

Personalia

In het jaar 2010 werd, voor zover bekend, een Koninklijke Onderscheiding verleend aan en/of een jubileum gevierd door de leden H.E. Hamberg, Heemserveen, 11-12-2009, Lid in de Orde van Oranje-Nassau (nagekomen uit 2009); A. Oosterveen, Vroomshoop, 29-04-2010, Lid in de Orde van Oranje-Nassau; W.J.L.A.H. van der Ros, Veldhoven, 29-04-2010, Lid in de Orde van Oranje-Nassau; W. van Duijvenbouden, Woudenberg, 29-04-2010, Lid in de Orde van Oranje-Nassau; P.C. Stobbe, Terschelling-West, 29-04-2010, Ridder in de Orde van Oranje Nassau; G. van Schoonhoven, Enschede, 29-04-2010, Lid in de Orde van Oranje-Nassau; Dr. R.S.W.M. Verwer, IJsselstein, 05-06-2010, *Diplôme de Médaille vermeil van de Société Académique 'Arts-Sciences-Lettres'*; B. van Oosten, 's-Gravenhage, 21-08-2010, Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw en veertig jaar organist; R. Smits, Nieuwegein, 04-09-2010, Sweelinckprijs; A.A.A.M. van Sleuwen, Bergeijk, 19-09-2010, Lid in de Orde van Oranje-Nassau; D. Groot, Eindhoven, 28-11-2010 viering vijftig jaar organist; M. Seijbel, Elburg, 13-12-2010, Ereburger van Elburg.

Sinds de afgelopen jaarvergadering bereikte de KVOK bericht van overlijden betreffende de volgende leden: Anna Maria Binnema-Michielen, Sneek, 11-01-2010; W.J. Landsman, Wassenaar, januari 2010; K. Verhagen, Rhoon, 07-03-2010; M.J. Top, Nunspeet, 10-03-2010; J. Zwanepol,

Kampen, 25-04-2010; G.J.H. Kamp, Zwolle, 26-05-2010; C. Munk, Apeldoorn, 06-06-2010; J.H. Enzlin, Eindhoven, 12-06-2010; G. Wielenga, Wassenaar, 18-06-2010; G.J. Brouwer, Zutphen, 26-06-2010; W. Verburg, Amerongen, 30-06-2010; Ir. N. Karsemeijer, Zeist, 12-07-2010; Alice van Surksom-Regtering, Zwolle, 17-07-2010; K. Zeldenrust, Groningen, 20-07-2010; L.J. Lambers, Heerlen, 20-08-2010; W. Vogel, Amstelveen, 07-10-2010; L. v.d. Ende, Breda, 24-10-2010; J. Steltman, Amsterdam, 26-11-2010; J. Wattel, Vrouwenpolder, 29-11-2010; C.J. Oele, Terneuzen, 01-12-2010; J.G. Frölich, Drachten, 11-12-2010; W. Mauritz, Zeist, 25-12-2010; Prof. Dr. H.J. Busch, Kreuztal, 27-12-2010.

Leden- en abonnementenbestand

Op 31 december 2009 bedroeg het ledental van de KVOK 2.101, terwijl 252 donateurs waren geregistreerd (totaal 2.353). Op 1 januari 2010 was de stand 243 donateurs en 2.036 leden (totaal 2.279). Op 31 december 2010 was de stand 244 donateurs en 2.043 leden. (totaal 2.287) In 2010 is er dus een kleine toename van het aantal donateurs en leden te zien. Bezien we de ledenstand over meer jaren dan is de tendens dalende. Per 31 december 2010 kende de KVOK vier leden van verdienste, te weten Piet Kee, Gustav Leonhardt, Rein van der Kluit en Kees Hoeksma. De

twee laatst genoemden zijn tevens erevoorzitter van de vereniging. Ons erelid Willem Vogel overleed in oktober 2010; aan dat overlijden werd in onze bladen aandacht besteed.

Ten slotte

Het bestuur ziet terug op een goed verlopen tweede verenigingsjaar. De afdelingen zijn gevormd en zijn enthousiast van start gegaan en de beleidslijnen voor de toekomst zijn bepaald. De totstandkoming en introductie van het nieuwe liedboek in 2012 zal een belangrijke gebeurtenis worden in kerkmuzikaal Nederland. De kerkmusicus zal bij dit proces een belangrijke en actieve rol gaan spelen. Van hem of haar worden niet alleen muzikale bijdragen verwacht, maar ook een coördinerende en stimulerende houding en rol binnen de gemeente. Ook is de kerkmusicus de gesprekspartner richting de kerkenraad. De verwachting is dat het verschijnen van het nieuwe liedboek belangrijke nieuwe impulsen zal geven aan het kerklied en de kerkmuziek. De vereniging met haar leden zullen daar in belangrijke mate vorm en inhoud aan geven. Ons wacht een mooie en uitdagende toekomst.

HANS BEEK, secretaris
Zuidhorn, maart 2011

Jaarverslag Het Orgel 2010

In 2010 beleefde *Het Orgel* zijn honderdzesde jaargang. Het blad verscheen zes keer en de jaargang omvatte in totaal 292 pagina's. Het bleek geen enkele moeite te zijn om deze pagina's te vullen: er waren voldoende onderwerpen (te bedenken) en de bereidheid van aangezochte auteurs om te publiceren, was groot. Daarnaast had de redactie niet te klagen over de hoeveelheid artikelen die spontaan uit binnen- en buitenland werd aangeboden.

Inhoud blad

De artikelen werden ondergebracht in de rubrieken *De Galerij*, *Het Instrument*, *De Muziek* en *Boeken en Bladmuziek*. Vanaf nummer 2 van jaargang 2010 keerde een oude rubriek terug in *Het Orgel*: *Orgelbouwnieuws*. Tot 1996 stonden korte berichten uit de orgelbouwwereld altijd al in *Het Orgel*. Toen *De Orgelkrant* verscheen en *Het Orgel* tweemaandelijks werd, is besloten om het orgelbouwnieuws in de krant te plaatsen. Dit mede omdat men dacht zo de actualiteit beter te kunnen volgen. Bovendien

kon men zich in *Het Orgel* dan uitsluitend bezighouden met achtergrondverhalen en het uitvoerig bespreken van orgelbouwprojecten. De volgende redenen hebben geleid tot het besluit om het orgelbouwnieuws weer in *Het Orgel* op te nemen:

de redactie moet voortdurend lastige afwegingen maken over welke orgelbouwprojecten wel en welke niet in *Het Orgel* vermeld kunnen worden. De praktijk is nu dat er per jaar een aantal projecten geselecteerd wordt, maar er zijn altijd veel meer projecten die het waard zijn om (uitvoeriger) te vermelden. Daar komt bij dat de redactie keer op keer merkt dat voor betrokkenen bij orgelbouwprojecten aandacht in *Het Orgel* een duidelijke meerwaarde heeft boven vermeldingen in *NotaBene*. Dit zal mede te maken hebben met het karakter van het blad *NotaBene*, dat immers een actualiteitenkrant is met hoofdzakelijk nieuws dat snel verouderd. De krant wordt daarom veelal weggegooid. *Het Orgel* daarentegen wordt vaak bewaard omdat artikelen in dit blad minder

actualiteits-gevoelig zijn.

Evenals voorgaande jaren werd het orgelbouwnieuws verzorgd door Willem-Jan Cevaal en Cees van der Poel. Vooral ook omdat verwacht mag worden dat in de toekomst het orgelbouwnieuws regelmatig geraadpleegd zal worden (bijvoorbeeld ten behoeve van publicaties), wordt uiteraard veel waarde gehecht aan het publiceren van correcte gegevens. Maar het controleren en verkrijgen van die gegevens kost de rubrieksredacteuren veel tijd.

Naast de berichten uit de rubriek *Orgelbouwnieuws* werden in *Het Orgel* diverse restauratie- en nieuwbouwprojecten besproken. Aart de Kort en Cees van der Poel bespraken twee nieuwbouw-orgels: het Adema-orgel in de Hervormde Kerk te Scherpenzeel (nummer 2) en het Verschueren-orgel in het Orgelpark te Amsterdam (nummer 3). Sietze de Vries beoordeelde de restauraties van de orgels in Zandeweer en Zuidbroek (nummer 4). Wat hij schreef over de restauratie van het orgel in Zandeweer, leverde in nummer 6 een uitvoerige discussie op met de adviseur van dat project, Stef Tuinstra.

Hoewel *Het Orgel* zich concentreert

op orgelbouwprojecten van Nederlandse orgelbouwers, wordt af en toe ook een uitstapje gemaakt naar opvallende orgels van buitenlandse bouwers. In dat kader schreven Cees van der Poel en Jan Hage over het orgel in *Kunst-Station Sankt Peter* te Keulen (nummer 5). Meer incidenteel wordt in *Het Orgel* geschreven over historische instrumenten die niet recent gerestaureerd zijn, maar die toch aandacht verdienen. Zo zijn viervoets-orgels relatief onbekend; dat was voor Auke H. Vlagsma reden in nummer 1 drie viervoets-orgels uit de periode 1680-1725 over het voetlicht te halen.

Het Orgel ziet het als een belangrijke taak aandacht te besteden aan recent gecomponeerde orgelmuziek en aan andere hedendaagse ontwikkelingen in de muziekcultuur waarin het orgel een rol speelt. In de rubriek *Orgelmuziek* schreef Jan Hage over de orgelwerken van Wim de Ruiters (nummer 1). Nummer 5 was een themanummer over orgel en jazz. Joep van Leeuwen deed daarin verslag van zijn project *Jazz Guitar meets Church Organ*, terwijl Berry van Berkum een interview met Bert van den

Brink publiceerde.

Albert Clement publiceerde deel 2 en 3 van zijn serie over Felix Mendelssohn Bartholdy en het koraal. In nummer 4 besprak Robert Jan August de BACH-fuga's van Robert Schumann en hield Léon Berben een pleidooi voor de praktijk in Bachs orgelmuziek niet genoemde versieringen toe te voegen. Beide auteurs gaven in nummer 5 een weerwoord op een reactie van Kees van Houten. Maxim Serebrennikov ontdekte een orgelwerk van Gottfried Kirchoff en schreef daarover in nummer 6.

Marieke Lefeber en Jaap Jan Steensma schreven een artikel onder de titel *Händel, Haydn en de cilinderorgels*, waarin zij bijzondere aandacht gaven aan de muziek voor deze instrumenten.

De rubriek *De Galerij* bevatte in jaargang 106 weer artikelen over uiteenlopende aspecten van de orgelcultuur die niet specifiek in de rubriek *Het Instrument of De*

Muziek pasten. Erik Zwiap schreef een verslag van het *Göteborg International Organ Academy* in 2009. Harmen Trimp ging in op het heikele vraagstuk welke geloofsovertuiging Jan Pieterszoon Sweelinck had (nummer 2). Over Luthers visie op het orgel en het gebruik ervan in de liturgie bestaan nogal wat misverstanden. Dat bleek uit het artikel van Robin Leaver in nummer 3. Hans Beek schreef in nummer 5 over het zoeken naar orgelgegevens in de omvangrijke databank met historische kranten uit de periode 1618-1995.

Redactie en medewerkers

Evenals in 2009 bestond de redactie in 2010 uit Jan Hage (orgelmuziek), Jan R. Luth (kerkmuziek), Cees van der Poel (orgelbouw), Geert Jan Pottjewijd (webmaster), René Verwer (orgelmuziek) en Jan Smelik (hoofdredacteur). De meeste contacten tussen de re-

dactieleden verliepen via e-mail en telefoon. Er werd in 2010 twee keer vergaderd: vrijdag 12 februari en vrijdag 8 oktober, beide keren in Hilversum.

De redactieleden treden het meest op de voorgrond, onder meer omdat zij regelmatig in het blad publiceren. Maar er zijn meer personen die op de achtergrond belangrijke bijdragen leveren aan *Het Orgel*. Elk tijdschrift is gebaat bij een goede corrector; in 2010 heeft het correctiewerk van Roel te Velde uit Vianen in belangrijke mate bijgedragen aan de kwaliteit van het blad. Op de website verschenen samenvattingen van artikelen. Vertalingen van deze samenvattingen werden verzorgd door Dale Carr uit Groningen (Engels), Christian Michel uit Hamburg (Duits) en Willemijn Roodbergen uit Vleuten (Frans).

Website

De website www.hetorgel.nl werd

–evenals voorgaande jaren– beheerd door Geert Jan Pottjewijd. Tijdens de redactievergaderingen in 2010 is speciale aandacht besteed aan de buitenlandse versies van de site, waarbij vooral de vraag centraal stond in hoeverre ze in een behoefte voorzien. Het bleek lastig te zijn om daarover harde gegevens te krijgen. Op basis van een statistisch overzicht van bezoekersaantallen aan buitenlandse pagina's van de site, werd geconcludeerd dat de sites –en met name de Engelstalige– zeker in een behoefte voorzien.

Uit de statistieken blijkt overigens ook dat de pagina met orgellinks verreweg het meest bezocht wordt. Evenals voorgaande jaren heeft Piet van Hoogdalem aan deze pagina een waardevolle bijdrage geleverd. Een opmerkelijk gegeven uit de statistieken is verder dat de pagina *Orgels gevraagd en aangeboden* vaak geraadpleegd wordt.

JAN SMELIK

OPEN DAG
28 MEI 2011
van 10.00 tot 17.00 UUR

PLATINALAAN 10 - 5234 GH 'S-HERTOGENBOSCH
TELEFOON (073) 641 29 51

INFO@PELSENVANLEEUWEN.NL WWW.PELSENVANLEEUWEN.NL

STICHTING MUZIEK IN DE GROTE OF BARBARAKERK

ORGELCONCERTEN 2011

"TOCCATA"

13 mei	Marijn Slappendel
20 mei	Cor Ardesch
27 mei	Jan Hage

"FANTASIE"

26 augustus	Jan Jansen
2 september	Pieter Dirksen
9 september	Marijn Slappendel

Grote of Barbarakerk, Culemborg
Grote Kerkstraat 2-4

De concerten beginnen om 20.15 uur. De toegang is gratis.
Een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

www.verhofstadorgel.nl

COLOFON

NotaBene is een uitgave van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici, opgericht op 12 december 2008 te Leeuwarden

Adres bestuur

Hans Beek | Klipper 49 | 9801 MT Zuidhorn | 0594 50 78 76 | secretaris@hetorgel.nl

© KVOK 2011

ISSN 1876-2921

Eindredactie

Peter Ouwkerk (oneven maanden) | Postbus 1091 | 1000 BB Amsterdam | 020 4880481 |

Jan Smelik (even maanden) |

H. van Steenwijkstraat 10 | 8331 KK Steenwijk | 0521 521 276 |

E-mailadres *NotaBene*

notabene@kvok.nl

De deadline van *NotaBene* is de eerste dag van de maand, dus vrijwel een maand voor het verschijnen van het betreffende nummer.

Corrector

Jean Telder - Soest.

Agenda

Concertaankondigingen in de Agenda kosten € 2 per concert. Opgave van concerten kan uitsluitend geschieden via het aanmeldformulier op www.hetorgel.nl. Opgave van kerkmuziekuitvoeringen via het redactieadres.

Recensies

Cd's, boeken en bladmuziek die aan de redactie van *Het Orgel* en de redactie van *Muziek & Liturgie* worden gestuurd, worden zo snel mogelijk genoemd in de rubriek 'Nieuw verschenen'. Het is mogelijk dat uitgaven naderhand uitvoeriger aan de orde komen in *Het Orgel* of *Muziek & Liturgie*.

Advertenties

Retra Publiciteitsservice | Postbus 333 | 2040 AH Zandvoort | contactpersoon Cisca Kramer | tel. 023 571 8480 | fax 023 571 60 02 | cisca@retra.nl.

Abonnementen

Harco Clevering | Jabbingelaan 21 | 9591 AL Onstwedde | 0599 33 18 90 ledenadministratie@kvok.nl.

Jaarverslag Muziekcommissie

De Muziekcommissie heeft in 2010 Jaap de Wit, Jan Valkestijn, Janieke Mollenhorst, Bert Matter en Gerrit Baas bereid gevonden een compositie te schrijven voor de muziekbijlagen in *Muziek en Liturgie*. Van Bernard Renooij (overleden in 2007) werd een reeds eerder geschreven compositie geplaatst. Het verheugt de MC zeer dat het hoofdbestuur akkoord is gegaan met een verhoging van het honorarium van de componisten per 1 januari 2010.

Gedurende 2010 werd een compositiewedstrijd georganiseerd waaraan iedereen kon meedoen. Er waren zesentwintig anonieme inzendingen. Twee composities werden gekozen om geplaatst te worden in *Muziek en Liturgie*. De componisten van deze winnende inzendingen waren Emanuel Schmidt en Lothar Graap.

Ook werd dit jaar een poging gedaan een studiedag te organiseren voor lezers van *Muziek en Liturgie* waarin de praktische uitvoering van de muziekbijlagen centraal zou staan. Helaas waren er zo weinig inschrijvingen dat deze studiedag afgeblazen moest worden. Ondergetekende is als afgevaardigde van de Muziekcommissie op 13 november 2010 aanwezig geweest bij een vergadering van het hoofdbestuur van de KVOK. Daarin werden plannen besproken om met het *Centrum voor de Kerkzang* te gaan samenwerken en de muziekbijlagen eventueel digitaal beschikbaar te gaan stellen. Beide zaken worden in 2011 verder uitgewerkt.

De Muziekcommissie bestond ook in 2010 uit Dick Troost, Dick Sanderman, Wim Ruessink en Gonny van der Maten (secretaris).
GONNY VAN DER MATEN

Het jaarverslag van Muziek en Liturgie verschijnt in het juni-nummer.

De Gereformeerde kerk van Bennekom zoekt wegens vertrek van één der organisten een

ORGANIST, evt. cantor-organist

Van de te benoemen musicus wordt verwacht dat hij/zij:

- minstens de bevoegdheidsverklaring III bezit of een aantoonbaar gelijkwaardig niveau;
- bereid is mee te werken aan diensten met een gevarieerd patroon en diverse liedkeuzes;
- in staat is liederen, waar nodig, op piano te begeleiden;
- samen te werken in een team van vier organisten in een frequentie van ca. 3 diensten per maand;
- mede beleid wil maken op het gebied van kerkmuziek en liturgie.

Geboden wordt:

- een werkkring in een ruime kerk met een goed onderhouden Fama & Raadgever-orgel uit 1981 (II/P/25);
- een aanstelling overeenkomstig de PKN-regeling kerkmusici;
- in geval van aanstelling als cantor-organist zal de invulling van het cantorschap in overleg met de huidige cantor plaatsvinden.

Sollicitanten worden uitgenodigd voor een gesprek. Van hen wordt verwacht dat zij deelnemen aan een bekwaamheidsproef in aanwezigheid van een externe kerkmusicus en de sollicitatiecommissie. De functie is beschikbaar vanaf half mei 2011.

Brieven graag z.s.m., doch uiterlijk 14 mei 2011 aan:

Dhr. A.W. Vos, Kierkamperweg 3, 6721 TE Bennekom.

Inlichtingen (telefonisch) zijn te krijgen bij:

Dhr. D. de Vries, tel. 0318 415439 of per e-mail: dan.vries@planet.nl

De Protestantse wijkgemeente Hof van Delft te Delft

zoekt op korte termijn een tweede

organist

die

- nauw contact kan onderhouden met de predikanten, cantor, muziekgroep, cantorij en liturgiewerkgroep;
- ook goed uit de voeten kan op de piano;
- ideeën tot nieuwe muziekvormen stimuleert/steunt en daar ook een bijdrage aan levert.

Het betreft een aanstelling overeenkomstig de PKN-regeling kerkmusici. Conservatorium is een pre, maar geen must.

De profielschets en verdere informatie kunt u verkrijgen bij:

D. van Konijnenburg (e-mailadres: maxdick@xs4all.nl) of bellen met 06-20113856

Alle bedragen in €

Balans KVOK

per 31 december 2010

Activa

<i>Vaste activa</i>	
Inventaris	2.062
<i>Vlottende activa</i>	
Voorraad	501
<i>Vorderingen</i>	
Debiteuren	1.436
Omzetbelasting	1.776
Rentevordering	2.427
Depotbedrag TNT Post	1.780
Effecten	2.720
<i>Liquide middelen</i>	
Kas	44
Banken/Postgiro	89.699
Totaal	102.445

Passiva

Eigen vermogen	92.006
<i>Schulden</i>	
Crediteuren	3.940
Belastingen/sociale verplichtingen	1.012
Overige schulden/overlopende passiva	5.487
Totaal	102.445

Exploitatieoverzicht

31 december 2010

Baten

	Werkelijk	Begroting
Contributies/Abonnementen	128.532	130.000
Advertentiegelden	20.892	25.000
Concertberichten/Diverse baten	4.872	5.000
Rente-opbrengst	2.427	2.500
Debet totaal	156.723	162.500

Lasten

<i>Direct</i>		
Redactie- en Websitekosten	48.873	51.000
Auteurskosten	13.896	16.000
Drukwerkkosten	40.318	43.000
Portikosten	19.779	16.500
<i>Indirect</i>		
Ledenadministratiekosten	9.541	9.750
Vervoerskosten	1.921	3.000
Afdelingskosten	4.980	7.000
Studiedagenkosten	261	3.000
Accountantskosten	3.890	3.500
Bestuurs- en algemene kosten	5.344	6.000
<i>Credit subtotaal</i>	148.803	158.750
Positief resultaat	7.920	3.750
Credit totaal	156.723	162.500

Nieuwe bijgestelde begrotingen

2011 en 2012

Toelichting

Toelichting Balans

Na de controle van de jaarstukken over het jaar 2010 door de accountant concludeert deze dat de vereniging kerngezond is. Wederom hebben we een positief exploitatieresultaat aan het eigen vermogen kunnen toevoegen. Er zijn voldoende middelen voorhanden om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen. Alles wijst erop dat we de komende jaren zonder problemen beleid kunnen maken en uitvoeren.

Toelichting Exploitatieoverzicht

Aan de debetkant ziet U dat de advertentie-opbrengst helaas minder geworden is. Ook de post concertberichten is wat teruggegaan. Aan de creditkant zijn de redactie- en websitekosten, auteurskosten en drukwerkkosten gelukkig beneden het geraamde bedrag gebleven. De portiekosten zijn wel veel hoger uitgevallen. De andere kosten zijn lager dan gepland. Er is toch een positief resultaat van € 7.920,00 te melden. Zie verder ook de begrotingen voor 2011 en 2012.

Baten	2011	2012
Contributies/Abonnementen	128.000	126.000
Advertentiegelden	21.000	22.000
Concertberichten/Diverse baten	5.000	4.500
Rente-opbrengst	2.500	2.500
Debet totaal	156.500	155.000

Lasten

Direct

Redactie- en Websitekosten	49.000	50.000
Auteurskosten	16.000	17.000
Drukwerkkosten	42.000	44.000
Portiekosten	19.000	20.000

Indirect

Ledenadministratiekosten	9.500	9.500
Vervoerskosten	3.000	3.000
Afdelingskosten	5.500	6.000
Studiedagenkosten	2.500	3.000
Accountantskosten	3.000	3.000
Bestuurs- en vergaderkosten	5.000	5.500

Credit subtotaal	154.500	161.000
-------------------------	----------------	----------------

Positief resultaat	+/- 2.000	-/- 6.000
---------------------------	------------------	------------------

Credit totaal	156.500	155.000
----------------------	----------------	----------------

Aan: K.V.O.K.
 Klipper 49
 9801 MT Zuidhorn

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van K.V.O.K. te Zuidhorn gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de winst- en verliesrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van K.V.O.K. per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Helmond, 12 maart 2011

RSW Accountants

W.A.J. van den Reek RA

Jaarverslagen 2010 van de Afdelingen

De hier afgedrukte jaarverslagen zijn ingekorte versies; de volledige teksten zijn opgenomen op de website www.kvok.nl

Den Haag / Rijnstreek

Een overzicht van de activiteiten in 2010:

16 januari, 'De Regenboog' te Leiden

Frank Ressler is gastheer. De jaarstukken van 2009 worden behandeld. Het jaarprogramma en de begroting worden vastgesteld. Beide afdelingen spreken zich positief uit over het voorstel samen te gaan onder de naam 'afdeling Zuid-Holland-Noord'. In het studiedeel spelen de leden op het Forster & Andrews-orgel. Ze spelen orgelwerken van Arne, Wesley of tijdgenoten.

13 februari, 'Kruispunt' te Den Haag-Mariahoeve

Rondom het orgel uit 1970 van orgelmaker Van den Berg & Wendt is een programma met orgelwerken van Hans Fr. Micheelsen samengesteld. Micheelsen is een belangrijk componist geweest voor de kerkmuziek. De meeste bijdragen zijn afkomstig uit zijn *Organistenpraxis*.

27 maart, Gereformeerde Gemeente te Gouda

Johan Eykelboom is gastheer. De heer Maurits is aanwezig om over de bouw van het orgel te vertellen. De deelnemers zijn onder de indruk van de kerk en het nieuwe Van Vulpen-orgel. Bij aanvang speelt Johan. Een lust voor het oor om de zachtere registers te horen. Ook hebben we de 'longen' van het orgel kunnen beluisteren. Daarna spelen tien leden stijl-kopieën van Gijzen, Van Nieuwkoop, Bierling en anderen. Het was een zeer geslaagde bijeenkomst.

15 mei, Laurentiuskerk te Voorschoten

Gastvrouw is Louise Hillen. Binnen twee jaar tijd heeft de kerk een fraai koororgel gekregen en is de restauratie voltooid van het hoofdorgel. Louise geeft eerst een toelichting op de restauratie. Zij speelt enkele orgelwerken, zoals het Magnificat in d van Dandrieu. Er wordt door de leden op koor- en hoofdorgel gespeeld. Of het nu Rembt, Diemel, Merkel is of Alain, Guillemant of Rheinberger – het klinkt allemaal voortreffelijk in deze kerk. Een rijke aanwinst voor de parochie.

25 september, Maria van Jessekerk te Delft

Petra Veenswijk is gastvrouw. Bert van den Heuvel (medewerker van orgelmaker Elbertse) geeft een toelichting op de restauratie van het Maarschalkerweerd-orgel. De restauratie is tot zeer grote tevredenheid uitgevoerd. Na de toelichting speelt Petra *Fantaisie in A* van César Franck. Zeven leden hebben zich geweldig ingespannen om er een goede studiemiddag van te maken.

30 oktober, Lutherse kerk te Woerden

Jeroen de Haan is gastheer. Het orgel is nog volledig origineel en dus zijn dispositie en aangehangen pedaal behouden. De klank blijkt nog steeds inspirerend. Jeroen demonstreert dit tijdens zijn orgelspel en daarna bij zijn begeleiding van de spelers. Op het programma staan orgelwerken van Reger.

27 november, Opstandingskerk te Leiden.

Gastheer is Jan Roeleveld. We zijn bij het gerenoveerde Fleiter-orgel. Jan Roeleveld geeft in zijn inleiding aan welke keuzes zijn gemaakt bij de renovatie en wat het resultaat daarvan is geworden. De leden spelen grotere orgelwerken van Reger. Verder horen we orgelwerken van Guillemant, Merkel, Matter, Grondsma en Karg-Elert. Conclusie is, dat alle gespeelde orgelwerken op dit orgel goed zijn uit te voeren.

Het gemiddeld aantal aanwezige leden bedraagt vijftientig. We kunnen terugzien op een goed seizoen.

GERRIT BOSCH en BARTJAN GELEIJNSE

Dordrecht en Rotterdam

Dit jaarverslag van de KVOK-afdelingen Dordrecht en Rotterdam (beide voormalige GOV-kringen) gaat over de periode 1 januari tot en met 31 december 2010. Het is een jaar geworden waarin we met grote veranderingen te maken hebben gehad. In het *Regionaal Fusie Overleg* (RFO) is vooruitgang geboekt in de bereidheid om verder samen te werken en te komen tot de vorming van twee afdelingen. Daartoe is uitgegaan van een structuurnota die een aantal keren is besproken in het RFO. Leek dit aanvankelijk een bijna onmogelijke zaak, uiteindelijk hebben de drie partijen elkaar gevonden in de volgende verdeling.

De provincie Zuid-Holland zal gesplitst worden in een afdeling Zuid en een afdeling Noord. Het voormalige KNOV-district, dat de hele provincie Zuid-Holland omvatte, zal zodanig worden omgevormd dat de ene helft onder Zuid-Holland-Noord en de andere helft onder Zuid-Holland-Zuid gaat vallen. Beide afdelingen vormen ieder een zelfstandig bestuur waarin alle partijen participeren. De grens tussen beide afdelingen loopt globaal ten noorden van de lijn Hoek van Holland, onder Delft en Gouda door, richting Utrecht. Om een en ander gestalte te geven is een herindeling van de provincie gemaakt en zijn in januari verkiezingen gehouden zodat de organisatie in 2011 haar definitieve structuur kan krijgen. We zijn in de laatste periode van dit jaar bezig om het ledenbestand op orde te brengen.

De voormalige GOV-kringen Dordrecht en Rotterdam zijn op weg naar een gezamenlijke organisatie in de vorm van de op te richten Afdeling Zuid-Holland-Zuid. Allereerst werd de samenwerking verder uitgebouwd wat resulteerde in een viertal gezamenlijke bijeenkomsten. Het overleg tussen beide kringen vond regelmatig plaats en verloopt soepel. De gezamenlijke bijeenkomsten hopen we in de toekomst zo uit te breiden dat ook de jaarlijkse excursie van de Rotterdams kring volgend jaar zal leiden tot één afdelingsexkursie. De tekenen voor het jaar 2011 wijzen in die richting. Het overleg tussen de Zuid-Hollandse afdelingen zal gestalte krijgen in het *Koepeloverleg*, zijnde het voormalige RFO. Hierin participeren afgevaardigden van beide besturen. Jaarlijks zullen er twee provinciebrede bijeenkomsten georganiseerd worden.

Als groot voordeel van de nieuwe structuur wordt de betere bereikbaarheid van bijeenkomsten ervaren, zeker door de leden van de voormalige GOV-kringen. Zo wordt voorkomen dat de reisafstanden te groot worden en men afhaakt.

We zijn in gespannen afwachting hoe het komende jaar zal gaan lopen en we vertrouwen erop dat het een goed collegiaal en muzikaal jaar zal worden. Voorts spreken wij de wens uit dat de ingeslagen weg de juiste zal zijn.

ARIE VAN DER POL

Fryslân

Op zaterdag 13 maart vond in de Hervormde Kerk van Zuidbroek de gezamenlijke bijeenkomst van de KVOK-afdelingen Groningen en Fryslân plaats. Deze studiemiddag werd georganiseerd door orgelmakerij Van der Putten. Theo Jellema bespeelde de vier orgels: een Italiaans huisorgel, een regaal (gebouwd door Willem Jan Hoevers, medewerker van de or-

gelmaker en tevens koster van de kerk), een klein Engels orgel (eveneens gerestaureerd door Willem Jan Hoevers) en het Freytag-Schnitger-orgel. De directeur van Bakker & Timmenga, Bert Yedema, gaf uitleg over de restauratie van het Schitger-Freytag-orgel. Tijdens de koffiepauze hielden we een korte jaarvergadering. Er waren dit jaar geen bestuurswijzigingen. De middag werd bezocht door een groot aantal mensen, waaronder tweentwintig leden van de Friese KVOK-afdeling.

Zaterdag 5 juni hielden we onze dagexcursie. 's Ochtends bezochten we de Hervormde Kerk van Hasselt met als reisdoel het door Rudolph Knol gebouwde orgel. Jelle Rollema demonstreerde het orgel met muziek van onder andere Ruppe en variaties over Psalm 43 van Klaas Bolt. 's Middags brachten we een bezoek aan de werkplaats van Orgelmakerij Reil te Heerde, waar Han Reil een boeiende rondleiding verzorgde. Bij deze excursie waren zestien mensen aanwezig.

Zaterdag 30 oktober hielden we een studiemiddag in de Hervormde Kerk van Tzummarum. Aanleiding voor deze studiemiddag was de nieuwe inrichting van de liturgische ruimte door Bureau Pim van Dijk. De plaatselijke predikant van Tzummarum, ds. Bluemink, hield een toelichting over de ontstaansgeschiedenis en achtergronden van deze nieuwe liturgische opstelling. Naar aanleiding daarvan ontstond een boeiende discussie. Na de pauze bespeelde Jelle Rollema het herstelde en van een nieuwe Dulciana voorzien Van Dam-orgel met muziek van Mendelssohn, Vierne en Loret. Bij deze bijeenkomst waren tien mensen aanwezig.

In het afgelopen jaar overleden, voor zover bij het bestuur bekend, twee van onze leden: Annie Binnema-Michielen en bestuurslid Jack Frölich.

Het bestuur vergaderde afgelopen jaar één keer.

JELLE ROLLEMA

Gelderland

In het jaar 2010 heeft de afdeling Gelderland vijf activiteiten ontplooid. Gemiddeld mochten wij tien organisten/belangstellenden verwelkomen.

De eerste studiemiddag van dit jaar vond plaats in Eibergen op zaterdag 16 januari. Onder leiding van Gijs van Schoonhoven hebben wij ons bezig gehouden met het harmoniseren volgens het 8-5-3-systeem, een methode voor de begeleiding van de psalmen volgens het boekje *In goede Harmonie* van Bert Matter en Peter Molenaar. Ondanks het feit dat velen min of meer bekend waren met deze materie, was het toch een leerzame middag.

Op 20 maart waren wij te gast in de Grote Kerk van Wageningen. Organist van de kerk, Simon Marbus, heeft ons begeleid bij het uitvoeren van orgelliteratuur die specifiek bij de veertigdagentijd hoort.

Op zaterdag 8 mei waren wij welkom in Beekbergen in de Hervormde Kerk. In deze kerk bevindt zich een orgel dat in 1780 werd gebouwd door Joan Gustaav Schilling. Na een inleiding door Wop Kuipers kregen wij de gelegenheid om literatuur te spelen uit de bouwperiode van dit orgel.

Zaterdag 4 september kwamen wij bijeen in de Oude St.-Helenakerk te Aalten. Na een presentatie door Gerard Wesselink hadden wij ruimschoots de gelegenheid het fraaie drieklaviers Blank-orgel te bespelen.

Het jaar 2010 sloten wij op 13 november af met een excursie naar de Noorderkerk te Ede. Organist Johan van Markesteijn heeft ons het romantische Ypma-orgel (1882) gepresenteerd, waarna wij zelf dit orgel konden bespelen. Het was een bijeenkomst met gemengde emoties omdat het één van de laatste keren was dat dit orgel in deze kerk werd bespeeld. De kerk is inmiddels niet meer in gebruik voor de erediensten.

JAN VAN DEN BRAND

Utrecht en Z.O.-Flevoland

Het jaar 2010 is het jaar waarin het samenwerkingsverband tussen de voormalige KNOV en GOV wordt gecontinueerd. Een aantal activiteiten wordt op de traditionele manier voortgezet, zoals de jaarlijkse orgeltocht te voet of op de fiets. Andere evenementen zijn nieuw, zoals de St.-Maartenszangmiddag in de St.-Willibrorduskerk te Utrecht. We zoeken naar mogelijkheden om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeftes van de leden. Zo willen we ook gaan kijken of we kunnen samenwerken met andere organisaties. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar samenwerking met de *Stichting Utrecht Orgelland* en de NSGV. In het begin van het jaar is de samenvoeging met de regio Z.O.-Flevoland na een voorzet door het hoofdbestuur een feit geworden. Natuurlijk moet die samenwerking nog wat meer concreet worden.

We kregen een overlijdensbericht van twee leden: Wim Verburg overleed op 30 juni in de leeftijd van 44 jaar. Hij was jarenlang sterk betrokken bij de vereniging, ook als bestuurslid, en zijn orgelwebsite met duizenden disposities en foto's geniet landelijke bekendheid. Op 12 juli overleed Nico Karsemeijer in de leeftijd van 85 jaar. Hij was jaren bestuurslid en ook voorzitter van GOV-kring Utrecht.

Het afdelingsbestuur is een paar keer bijeen geweest. Er is vergaderd in een prima sfeer.

Hieronder chronologisch de activiteiten van het verenigingsjaar 2010.

De Algemene Ledenvergadering vond plaats op 20 maart in de Wilhelminakerk, Hobbemastraat 35 te Utrecht. Het De Koff-orgel werd gepresenteerd door organist Wilfred Folmer.

Op 26 juni vond de Orgeldag plaats in De Bilt, Blauwkapel en Utrecht. Dit was een gezamenlijk initiatief van de *Stichting Utrecht Orgelland*, de *Stichting Ruprechtorgel Tuindorpkerk* en onze afdeling Utrecht-Flevoland. Het programma voorzag in een deskundige toelichting op de orgels en vervolgens een bespeling door vakorganisten, te weten David Jansen, Tomás Flégr, Peter van Dijk en Willeke Smits.

12 september was de Nationale Orgeldag, onderdeel van de Nationale Monumentendag. In Amersfoort kon men deelnemen aan een tocht langs de orgels van de Grote of St.-Joriskerk, St.-Franciscus Xaveriuskerk, de kerk van de Oud Gereformeerde Gemeente, Evangelisch-Lutherse kerk, Oud-Katholieke kerk en Emmauskerk. De orgels werden toegelicht door organist/musicoloog Hein Hof.

De St.-Maartenszangmiddag op 6 november mag geslaagd worden genoemd. In de St.-Willibrorduskerk in Utrecht konden deelnemers de hele middag de liederen meezingen. In een voor de gelegenheid samengesteld boekje zijn liederen verzameld over verschillende Utrechtse heiligen, zoals St.-Nicolaas, St.-Maarten en anderen. Diverse organisten hadden zich aangemeld om de begeleiding van de liederen voor hun rekening te nemen.

BRAM VAN OORT

Limburg

Zaterdag 16 januari 2010 was de jaarvergadering in de Protestantse kerk te Stevensweert. Er waren vijftientwintig aanwezigen. Per 31 december 2009 telde de afdeling Limburg vierentachtig leden.

Als intermezzo tijdens de statutaire vergadering was er een orgelbespeling door Sjef Streukens. Na afloop kon men vrij orgel spelen. In de middaguren bezochten we het Pereboom-orgel in de kerk te Neeritter.

15 mei: bezoek aan Orgelbau Schumacher te Baelen (B). Er waren tweentwintig bezoekers. We kregen een zeer interessante rondleiding en za-

gen onder andere de pijpmakerij, een intoneerlade, ventielkasten en een orgel in aanbouw. Daarna bezochten we het Walcker-orgel in Eupen, het Binignat-orgel in Montzen en het Pereboom-orgel in Hombourg. Al deze orgels konden we vrijuit bespelen en beluisteren.

12 juni: studiedag aan het Robustelly-orgel in de Caroluskapel te Roermond onder leiding van Jean-Pierre Steijvers. Er waren achttien belangstellenden. Leden hadden werken voorbereid uit vrijwel alle stijlperiodes en er werd met name aandacht gegeven aan registratie en het spelen met agogische accenten.

Tijdens de zomermaanden organiseerde de afdeling geen activiteiten. Er was voldoende gelegenheid tot orgels beluisteren in heel Limburg en daarbuiten, georganiseerd door de SOL. Verder waren er nog orgelreizen naar Dresden, Leipzig en Berlijn en omgeving.

2 oktober: speeldag te St.-Truiden. Er werden veertien geïnteresseerden geteld. We bezochten onder leiding van Edward Vanmarsenille het Ancion-orgel in de Begijnhofkerk, het Pels-orgel in de St.-Gangulfuskerk en het Clerinx- en het Schumacher-orgel in de O.L.-Vrouwkerk.

30 oktober: studiedag rond het Verschuieren-orgel in de St.-Servaasbasiliek te Maastricht onder leiding van Marcel Verheggen. Er waren tien personen. Iedere deelnemer had van te voren zijn te spelen programma ingediend. Er werd aandacht besteed aan de uitvoeringspraktijk. Bovendien werd er op gewezen dat men altijd rekening moet houden met de ruimte waarin gespeeld wordt.

Alle bijeenkomsten waren zeer boeiend en werden onderbroken door gezellige gezamenlijke lunches.

PIET SNIEKERS

Noord-Brabant

Op 24 maart vond er een bijeenkomst plaats in de Agnus Dei-kerk te Waalre. Op deze vergadering stond centraal hoe een doorstart gemaakt zou kunnen worden, nu beide besturen van zowel het district Noord-Brabant (ex-KNOV) als de kring Noord-Brabant-Oost (ex-GOV) hun activiteiten niet meer wilden voortzetten. Na discussie bleek iedereen er toch voor te zijn om door te gaan. Uiteindelijk was Henk Kooiker bereid als voorzitter de nieuwe afdeling Noord-Brabant te leiden. Samen met ondergetekende als secretaris, Cor Rooijackers als penningmeester en Louis Joosten als algemeen bestuurslid is er die avond een nieuw ad-interim-bestuur gevormd. Afgesproken werd dat op de eerstkomende jaarvergadering deze samenstelling nader zou worden bezien. Na de vergadering was er orgel-spel door Leen Nijdam en Henk Kooiker op het Flentrop-orgel in de kerk. De eerste activiteit was het familieconcert (een traditie vanuit de voorma-

lige GOV-kring Noord-Brabant-Oost) op 20 mei. Dit concert werd gegeven in Paterskerk te Eindhoven door Leen Nijdam en Nigel Durrant met onder andere vierhandige werken van Hesse en Albrechtsberger.

Met een bezoekersaantal van twintig geïnteresseerden was dit een goede start.

Op 26 juni waren wij te gast in de Matthiaskerk van Oploo. Het orgel in deze kerk is recentelijk gerestaureerd door de firma Pels & Van Leeuwen in de stijl van de orgelmaker Nolting. Wij werden hartelijk ontvangen door het kerkbestuur en de koster. De heer Peter van Rump, directeur van de firma Pels & Van Leeuwen, gaf tekst en uitleg over de uitgevoerde restauratie. Daarna gaf onze voorzitter a.i. Henk Kooiker een bespeling met werken van Anonymus en Georg Böhm en konden wij de fraaie klanken van het orgel beluisteren. De twaalf bezoekers konden daarna zelf het orgel verkennen.

Op 29 september waren wij te gast bij de familie Kooiker in Waalre. Henk Kooiker beschikt over twee huisorgels: een orgel door hem zelf gebouwd in Noord-Duitse stijl en een Engels huisorgel dat na aankoop door hem werd gerestaureerd en gecompleteerd. Na een inleiding van Henk over de bouw en de traditie van het Engelse huisorgel met anderhalf klavier speelde Leen Nijdam werken van Engelse componisten uit de zestiende, achttiende en negentiende eeuw. Naast de muziek hebben een vijftiental aanwezigen ook genoten van de gastvrijheid met daarbij koffie en gebak!

Op 29 november waren wij in de Protestantse kerk van Sprang. Het orgel in deze kerk is recentelijk gerestaureerd door de firma Flentrop. Hoewel het geplande Rugwerk nog ontbrak, konden wij toch al een goede indruk krijgen van het tot nu toe bereikte resultaat. Jan Willems, organist in Oosterhout, gaf een klankdemonstratie door middel van improvisaties en vervolgens een bespeling met werken van Buxtehude en Bach. Henk Kooiker, als adviseur bij deze restauratie betrokken, gaf uitleg over het herstel. Veel werk was nodig om het historisch pijpwerk weer op goede orde te krijgen. Ook het pedaal, een toevoeging tijdens de vorige restauratie, werd grondig herzien. Tenslotte kwam er ook een geheel nieuwe windvoorziening.

Na dit officiële gedeelte konden de aanwezigen het orgel zelf bespelen. Het aantal aanwezigen liep tegen de twintig.

HAN VAN WEEREN

Overijssel

Op 16 januari 2010 waren we te gast in de Protestantse Kerk en in de r.-k. Basiliek in Tubbergen. In de Protestantse Kerk werden we ontvangen met een kop koffie en een plak krentewegge. De gastheer van die dag, Hans Stege, stelde ons het orgel van de Protestantse Kerk voor. Hierna mochten de gasten, tien in totaal, zelf het orgel bespelen. Vervolgens hield Hans Stege in de Basiliek een presentatie over het gregoriaans en aan gregoriaans gerelateerde orgelmuziek. In deze kerk staan drie orgels: een hoofdorgel, een niet bruikbaar koororgel van Maarschalkerweerd en een kistorgel.

Wim de Just, organist van de Hervormde Kerk in Olst, hield in zijn 'eigen' kerk in Olst op 13 februari 2010 een workshop over improvisatie. Aan vijf deelnemers werd de workshop gepresenteerd. Verschillende vormen van improvisatie kwamen aan bod.

Op 1 mei 2010 waren we te gast in de Gereformeerde Kerk te Kampen. In deze kerk staat een orgel dat een metamorfose heeft ondergaan. In de oude situatie stond de speeltafel op de zijgalerij. Het positief van het

MOZES & AÄRONKERK Concertserie 'Rondje Europa'

Europese meesters op het **Adema-Philbert orgel**
van de Mozes & Aäronkerk

27 mei **Duitse meesters** | Herman van Vliet
 1 juli **Belgische meesters** | Kristiaan Seynhave
 5 augustus **Scandinavische meesters** | Dick Klomp
 2 september **Franse meesters** | Sander van Marion
 7 oktober **Engelse meesters** | Vocaal ensemble 'Voices'
 uit Bussum o.l.v. Piet Philipse met orgel (Wybe Kooijmans)

Mozes & Aäronkerk, Waterlooplein 207, Amsterdam
 Aanvang: vrijdag 20.15 uur | € 8 / € 6
 Kaarten aan de deur | www.mozeshuis.nl

'oude' orgel is nu als Rugwerk uitgevoerd waarachter een nieuwe speel-tafel staat met mechanische tractuur. De gastheren Herman Kamp en Harry Hamer introduceerden het orgel met Psalm 24 van Anthoni van Noordt, Psalm 34 van Cor Kee, Psalm 42 van Feike Asma, *Jesu meine Freude* van Bastiaans en *Merck toch hoe sterk* van Cor Kee. Deze dag waren er tien deelnemers.

Wim Wagenaar, organist van de Hervormde Kerk in Wapenveld, ontving op 30 oktober 2010 acht deelnemers die meer wilden weten over de kerk, het orgel en Martin Luther. Omdat 31 oktober Reformatiedag is, hebben wij Jan Smelik uitgenodigd om een lezing te geven over Luther. Na de lezing kwam het orgel aan bod. Dit orgel komt uit de voormalige Noorderkerk te Groningen en is door Orgelmaker Reil gerestaureerd en overgeplaatst naar Wapenveld.

De Gereformeerde Kerk Staphorst was de locatie waar we op 27 november 2010 met zeven deelnemers te gast waren. De gastheren waren de organist van de kerk, Wiebe Hoekstra, en de predikant Wim Molenaar. Wiebe Hoekstra vertelde over de historie van het orgel en Wim Molenaar over de diverse denominaties in Staphorst en Rouveen. Voor de pauze werd door vijf organisten adventsmuziek gespeeld; na de pauze speelden vier organisten vrije werken.

TIMO BEEK

Zeeland

De jaarvergadering hielden we op zaterdag 22 februari in de prachtige kerk van Dreischor. Er waren elf leden aanwezig. Na het lezen van het jaarverslag werd het jaarplan voorgelegd. Verscheidene leden kwamen met goede suggesties voor activiteiten. Het bestuur zal daar rekening

mee houden. Het bestuur heeft besloten dat er dit jaar geen excursie zal zijn, omdat de excursie van vorig jaar erg weinig deelnemers telde. In de rondvraag vertelde Jaap Snijder over de stand van zaken rond het Gerritsz-orgel in de Koorkerk in Middelburg. Na de pauze hield Marco 't Hart een inleiding over orgelbouw in Engeland, met name in de barok. Daarna nam hij ons mee de kerk in en liet het Vierdag-orgel horen. Veel leden maakten gebruik van de gelegenheid er zelf op te spelen.

Vanaf maart organiseerden we een cursus improvisatie en koraalimprovisatie in de Doopsgezinde kerk in Middelburg onder de bezielende leiding van Kees van Eersel. Er waren acht deelnemers, die de cyclus van zes avonden met groot enthousiasme hebben gevolgd. Het was een pittige cursus, met vaak onverwachte opgaven van de docent. We leerden veel van elkaar.

Op 8 mei waren we te gast in de Basiliek van Hulst. Onder leiding van Jos Vogel hielden we een workshop over Franse barokmuziek. Eerst hield Jos een inleiding over Franse barokmuziek en daarna kon iedereen in de kerk op het Isoré-orgel laten horen wat hij had ingestudeerd. Er waren negen deelnemers en toehoorders.

Op 20 november mochten de leden in De Hoeksteen te Middelburg met elkaar aan de slag. Naast het orgel stond een klavecimbel opgesteld. Een violist, fluitist en enkele zangers waren aanwezig. Samenspelen dus: muziek voor vier handen, twee toetsinstrumenten, viool respectievelijk fluit en basso continuo en een paar delen uit een cantate van Buxtehude. Het werd, na een wat aarzelend begin, een zeer geanimeerde middag die min of meer als jamsessie eindigde rond de cantate van Buxtehude. Er waren negen leden aanwezig.

BERT ALDERLIESTEN

De Protestantse wijkgemeente Bethlehemkerk in Hilversum hoort bij de Protestantse Kerk in Nederland. Wij zijn een actieve kerkgemeenschap voor jong en oud. Momenteel hebben wij geen vaste organist; we werken met een team van vijf à zes organisten. Wij beschikken over een Leeflang-orgel (bouwjaar 1971) en een vleugel.

Voor de gemeentezang putten wij uit een breed kerkmuzikaal repertoire: het Liedboek voor de Kerken, Tussentijds, liederen uit Taizé en Iona en een enkele keer uit de Evangelische Liedbundel. Sinds een jaar of tien vullen wij de Goede Vrijdagvieringen in met passiemuziek.

Momenteel zijn er in de Bethlehemkerk twee koren: een projectkoor (o.a. voor de passiemuziek) en een zanggroep. De wens bestaat om een kinderkoor op projectbasis op te richten.

Wij zoeken een **CANTOR** (m/v)
die het kerkmuzikale beleid mede vorm wil geven.

Ook **cantor-organisten** worden uitgenodigd om te reageren.

Voor functie-eisen en nadere informatie over de functie: zie onze website www.bethlehemkerk.nl, vacature cantor. U kunt uw reactie insturen tot uiterlijk één maand na het verschijnen van deze advertentie.